

BERLINI GYORS – A HÉT FŐ HÍREI HÉTFŐN

2023. december 18.

1. Megegyezett a német kormány a 2024-es költségvetésről

A német kormány múlt héten megállapodott az új 2024-es szövetségi költségvetésről, miután a koalíciót alkotó pártok (SPD-Zöldek-FDP) több mint egy hónapig viaskodtak egymással arról, hogy hogyan oldják meg annak a 60 milliárd eurós – a 2024-es évben „csak” 17 milliárd eurós – hiánynak a kérdését, amely azután keletkezett a költségvetési tervezetben, hogy a Szövetségi Alkotmánybíróság november közepén semmisnek nyilvánította a kormánykoalíció előzetesen is vitatott pótköltségvetési törvényét, ami még a 2021-es évből fennmaradó 60 milliárd euró felhasználatlan hitelkeretre vonatkozott, és amelyet négy év alatt klímavédelmi projektekre és a gazdaság korszerűsítésére szántak volna.

Az Olaf Scholz (SPD) kancellár, Robert Habeck (Zöldek) szövetségi gazdasági miniszter és Christian Lindner (FDP) szövetségi pénzügyminiszter által bemutatott költségvetési megállapodás értelmében a német kormány négy év után, 2024-től újra visszatér az Alaptörvényben is rögzített adósságfék intézményéhez, amelynek értelmében a mindenkori kormány mindössze a GDP 0,35%-nak megfelelő hitelösszeget vehet fel egy évben. Mindazonáltal ez nem egy sziklaszilárd döntés – a felek abban is megállapodtak, hogy amennyiben az ukrajnai háború intenzívebbé válna, vagy más országok csökkentenék az Ukrajnának nyújtott pénzügyi támogatásukat, akkor a kormány szükség esetén további adósságot is hajlandó felvenni. A kancellár továbbá a megegyezést követő sajtótájékoztatón elmondta, hogy ennek betartása érdekében megszorítások is lesznek, mindazonáltal a kormány kitarthat három központi célja mellett: *„Erőtelve haladunk országunk klímasemleges átalakítása felé. Erősítjük a társadalmi kohéziót. És szorosan kiállunk Ukrajna mellett az Oroszországgal szembeni védekezésében. (...) Az azonban világos, hogy e célok eléréséhez lényegesen kevesebb pénzből kell gazdálkodnunk”*. Robert Habeck ugyanakkor kiemelte, hogy az ún. Éghajlatváltozási és Átalakítási Alap központi pillérei, amelyből a kormánynak a 60 milliárd eurót törölnie kellett, megmaradnak. Ezek közé tartozik például a hidrogéngazdaság fejlesztése, az ipar dekarbonizációja és a fűtési átállás elősegítése. A jövőben azonban értelem szerűen kevesebb támogatást jut ezekre, amelynek köszönhetően néhány projektet törölni fognak, vagy a tervezettnél korábban vezetnek majd ki. Számszerűsítve ez azt jelenti, hogy a következő évben 12,7 milliárd eurót vonnak ki az alapból, míg 2027-ig a tervezett 210 milliárd euróhoz képest körülbelül 45 milliárd euróval kevesebb, összesen 160 milliárd euró lesz az alap teljes volumene. A KTF bevételeinek növelése érdekében azonban a kormány a tervezettnél korábban és nagyobb mértékben emeli a CO₂-árát, és a mostani 30 euróról az eredeti tervekkel ellentétben nem 40 euróra, hanem 45 euróra emeli egy tonnának az árát jövőre. Ez előreláthatóan a benzinár növekedéséhez vezet majd Németországban.

A költségvetési hiány miatt a kormány továbbá az e-autók vásárlási támogatásának korábbi kivezetése, a napkollektorok anyagi támogatásának csökkentése mellett döntött. Emellett a kevesebb forrás jut a fűtésátalakításokra, a szociális juttatásokra (állampolgári juttatás, lakhatási támogatás), amivel kapcsolatban Lindner elmondta, hogy a szociális normákat a kormány nem csökkenti, de a rendelkezésre álló forrásokat nagyobb „pontossággal” osztja, amelynek köszönhetően 1,5 milliárd eurós megtakarítást szeretnének elérni. Ezen felül az új költségvetés célja az éghajlatkárosító támogatások megszüntetése és ezáltal a megtakarítás is. A koalíció tervei szerint ebbe tartozik például az a műanyagadó is, amelyet Németország jelenleg minden évben átutal Brüsszelnek a szövetségi költségvetésből, mert az EU 2021 óta arra kötelezi az összes tagállamot, hogy fizessen adót a nem újrahasznosított műanyag után. A jövőben ezt a forgalmazóknak, azaz a gyártóknak vagy a szupermarketeknek kell megfizetniük – egy műanyagadó révén. Ez a vállalatok számára többletköltségeket fog eredményezni, amelyeket feltehetően áthárítanak majd a vásárlóikra. Erre jön még a légi közlekedésben bevezetendő kerozinadó, amelyet eddig a többi uniós országhoz hasonlóan Németországban sem kellett fizetnie a légitársaságoknak. Ez az intézkedés a repülőjegyárak növekedéséhez vezethet, amely szintúgy az állampolgárok életének drágulásához vezethet. Az intézkedések továbbá a német vasutat is érintik, amely több tízmilliárdos beruházásokra szorul. Ezt a hiányt a kormány privatizáció útján, tőkenöveléssel kívánja megoldani a szükséges beruházások finanszírozása érdekében.

Mint arról korábban beszámoltunk az Alkotmánybíróság ítéletének értelmében nagy valószínűséggel a 2023-as költségvetés is alkotmányellenesnek minősült volna, amelynek köszönhetően a Bundestag a kormánykoalíció pártjainak támogatásával, az előzetes bejelentésnek megfelelően egy veszélyhelyzet kihirdetésével az idei évre is hatályon kívül helyezte az adóssághatározatot, amelyet követően azonnal pótköltségvetést is kénytelen volt elfogadni. Ez technikailag főként a már korábban vállalt adósságok átutalásából áll. Összességében ez az energiaár-fékekre idén előirányzott 43 milliárd eurót, valamint az Ahr-völgyi árvíz-katasztrófa áldozatai számára létrehozott másik különalapról származó 1,6 milliárd eurót érinti, ami azt jelenti, hogy a szövetségi kormánynak 2023-ban – a tényleges költségvetésben már előirányzott adóssággal együtt – mintegy 70 milliárd eurónyi új adóssága lesz.

Német nyelvű összefoglalóért kattintson [ide](#) és [ide](#).

2. Bemutatták a CDU új alapprogram tervezetét

A múlt héten publikált új alapprogram tervezetében a CDU a menekült- és migrációs politika mélyreható változtatásaira kívánja elsődlegesen a hangsúlyt helyezni. Emellett a tervezet kilátásba helyezi és részletezi a párt a meghatározó német kulturális irányelvek – „Leitkultur” –, atomenergia, valamint a nyugdíj- és munkaerő-piaci politika reformja melletti elkötelezettségét. A dokumentum deklarált célja, hogy a 2021-es választási vereség után a párt tartalmilag újra definiálja a politikai céljait és prioritásait. A dokumentum első tervezetét a sajtó képviselőinek Carsten Linnemann CDU-főtitkár mutatta be. *„Amennyiben előrehozott parlamenti választásokra kerülne sor, mi készen állnánk”* – mondta Linnemann. Szerinte az emberek mára Németországban elbizonytalanodtak a kormány hektikus tevékenységének hatására és újonnan fokozott szükségük van az értékelvű orientációra és támogatásra. *„A CDU ezzel a politikai programmal ezt az orientációt fogja nyújtani”* – jelentette ki a főtitkár. A 70 oldalas dokumentumban melynek címe: *„Szabadságban élni.*

Németország biztonságos vezetése a jövőbe” a CDU „*a centrum néppártjaként és a közjó pártjaként*” határozza meg magát.

Az alapprogramban vezető szerepet kap a migráció kérdése. A párt támogatja a biztonságos harmadik országok koncepcióját. Mindenkit, aki Európában menedékkérelmet kér, biztonságos harmadik országba kell szállítani, és ott kell lefolytatni az eljárást. Esetlegesen pozitív eredmény esetén a biztonságos harmadik ország a helyszínen kéne, hogy védelmet biztosítson a kérelmezőnek. Ehhez az EU-nak megfelelő szerződéseket kéne kötnie ezen országokkal. Egy humanitárius kvóta meghatározásával egyúttal az EU-ba való bevándorlásnak is lenne egy felső határa – konkrét számot azonban a CDU nem határoz meg a dokumentumban. Emellett „(...) *mindazoknak, akik itt akarnak élni, ha és de nélkül el kell ismerniük a meghatározó német kulturális irányelveket*”. Ez magában foglalja minden emberi lény méltóságának tiszteletben tartását, az alapvető és emberi jogokat, a jogállamiságot, a tiszteletet és a toleranciát, valamint Izrael létjogosultságának elismerését. „*Csak az tud integrálódni és német állampolgárrá válni, aki elkötelezett a mi irányadó kultúránk mellett*” – szögezi le a dokumentum. Az energiapolitika esetében a szén helyett a következő évtizedben a cél a gáztüzelésű erőművek használata lenne, továbbá a megújuló energiák hosszú távú tárolásának és a szükséges alapterhelés biztosításának a kialakítása. A párt emellett az atomenergia kivezetésével kapcsolatban is fordulatot sürget. A CDU hangsúlyozza: „*Németország jelenleg nem nélkülözheti az atomenergiát*”.

Az új alapprogramot a párt vezetősége 2024. január 12-13-án Heidelbergben zárt ülésen fogadja majd el hivatalosan. A tervezetet ezt követően a tagsággal is megvitatják, majd a májusi pártkongresszuson terjesztik a küldöttek elé. Linnemann elmondta, hogy akár 1000 módosító javaslatra is számít a CDU.

Német nyelvű összefoglalóért kattintson [ide](#) és [ide](#).

3. A Bundeswehr hivatalosan befejezte mali misszióját

Több mint tíz év után az utolsó német katona is elhagyta Malit, ezzel lezárva a Bundeswehr egyik vezető külföldi stabilizációs misszióját. Az ENSZ MINUSMA missziójának keretében körülbelül 20 ezer Bundeswehr-katona teljesített hosszabb-rövidebb ideig szolgálatot a nyugat-afrikai államban. A misszió már évek óta a Bundeswehr legveszélyesebb külföldi bevetésének számított. Két évvel ezelőtt tizenkét katona sebesült meg egy öngyilkos merényletben, 2017-ben pedig két német pilóta halt meg egy harci helikopter lezuhanása során. Egy időben több mint ezer Bundeswehr-katona állomásozott Maliban, a bevetés azonban nem hozott tartós békét a térségbe. A Bundestag védelmi bizottságának elnöke, Marie-Agnes Strack-Zimmermann (FDP) ennek megfelelően ambivalensen értékelte a bevetést. „*Az egyetlen igazi pozitívum, hogy az ENSZ keretein belül hozzájárultunk ahhoz, hogy az ottani embereknek egy polgárháború után újra esélyt adjunk az életre és a túlélésre*” – nyilatkozta az FDP politikusa. Britta Hasselmann, a Zöldek Bundestag-társfrakcióvezetője üdvözölte a végleges kivonás hírért, melyet a párt erősen szorgalmazott.

Német politikusok ugyanakkor keserűen értékelték, hogy a misszió és az erős nemzetközi katonai jelenlét ellenére nem sikerült a kitűzött célokat elérni az országban. Mi több, a közelmúltban egy orosz Wagner zsoldosok által támogatott, katonai junta ragadta magához a hatalmat Maliban. Ezzel egyidejűleg pedig iszlamista terrorista csoportok is teret nyertek a Száhel-övezetben. A mali hatóságok döntése alapján a Bundeswehr már hónapok óta nem folytathatta eredeti küldetését, mely

során drónok segítségével figyelték volna a biztonsági helyzetet az országban. Strack-Zimmermann szerint ez egy újabb ok arra, hogy az ilyen válságövezetekben a jövőbeni missziókra vonatkozó követelményeket ne tegyék túl magasra. A Bundeswehr hozzájárulhat a stabilitáshoz és a biztonsághoz. *„Azonban, ha a politikai megoldások nem valósulnak meg, amíg a Bundeswehr a helyszínen van, akkor a Bundeswehr nem várhat csodákat”* – jelentette ki Starck Zimmermann.

Német nyelvű összefoglalóért kattintson [ide](#) és [ide](#).

4. Wagenknecht egy lépéssel közelebb került a pártalapításhoz

Nagyjából egy héttel azután, hogy Sahra Wagenknecht volt pártja, a Die Linke feloszlatta Bundestag-frakcióját és benyújtotta aziránti kérelmét, hogy parlamenti csoportként folytathassa munkáját a szövetségi parlamentben, Wagenknecht egy újabb lépést tett afelé, hogy új politikai erővé váljon a német közéletben. A politikusnő és kilenc további akkori párttársa még november elején jelentette be hosszas várakozásokat és találgatásokat követően, hogy 2024 januárjában kilépnek a Die Linke Bundestag-frakciójából és Bündnis Sahra Wagenknecht néven pártot alapítanak. Erre reakcióként, némileg előre menekülve a Baloldal úgy döntött, hogy feloszlattja frakcióját és parlamenti csoportként folytatja. Erre 18 év parlamenti frakciómunka után 2023. december 6-án került sor, ami által Wagenknecht is lépésre kényszerült. Így múlt héten a Bündnis Sahra Wagenknecht parlamenti csoport 2023. december 12-én hivatalosan is megalakult, ezt azonban még a Vének Tanácsának és a Bundestagnak is jóvá kell hagynia. Azt azonban még nem tudni, hogy erről mikor születik döntés – valószínűleg már csak az új évben. A csoporttá alakulás bejelentésekor tartott sajtótájékoztatón Wagenknecht továbbá elmondta, hogy a képviselőtársaiból álló csoport egyhangúlag elnöknek, míg Klaus Ernstet alelnöknek választotta.

A mozgalom életre hívását követő első felmérések szerint elsősorban a szélső-jobboldali, populista AfD számára jelenthetne veszélyt – szavazópotenciáljának akár 4-5%-át is átcsábítva (20% körüli országos mérésével az AfD jelenleg Németország második legnépszerűbb pártja a CDU/CSU mögött). A BSW egyúttal a bizonytalan szavazók számára is vonzó alternatíva lehet, a protest-szavazatok jelentős hányada így a jelen helyzetben minden bizonnyal az AfD és a BSW között oszlana meg a soron következő szövetségi választásokon. A „Józan észért és igazságosságért!” jelmondatot a zászlójára tűző BSW pártalapító kongresszusára tervek szerint 2024. január 8-án kerül majd sor. Wagenknecht bejelentése alapján a BSW nemcsak a 2024-ben esedékes EP-választásokon, hanem a szászországi, türingiai és brandenburgi tartományi választásokon is meg kívánja majd méretetni magát – pillanatnyilag reális eséllyel pályázva a tartományi törvényhozásba való bekerülésre.

Német nyelvű összefoglalóért kattintson [ide](#) és [ide](#).

5. Egyre nagyobb az elégedetlenség a kancellárral és a kormánypártokkal

A német lakosság körében a szövetségi kormány és kancellár megítélése rosszabb, mint valaha – derült ki a ZDF-Politbarometer idei utolsó felméréséből. A reprezentatív kutatás során 2023. december 12-14. között véletlenszerűen kiválasztott 1146 választásra jogosult német állampolgárt kérdeztek meg több témában, a párttámogatottságon át az ukrán orosz konfliktusig.

A felmérésből kiderül, hogy a költségvetés körüli hosszas vitát követően a szövetségi kormány tovább veszített a pozitív megítéléséből. Míg idén márciusban a megkérdezettek több mint fele azon a véleményen volt, hogy a szövetségi kormány jól végzi a munkáját, ez az arány azóta 27%-ra csökkent. Ezzel szemben a válaszadók több mint kétharmada (68%) úgy véli, hogy koalíció nem végzi megfelelően a dolgát. Mindazonáltal a kutatás rámutat arra is, hogy a kormány munkájának rossz megítélése ellenére csak a megkérdezettek mindössze harmada (35%) gondolja úgy, hogy egy CDU/CSU vezette kormány jobb alternatívát jelentene Németország számára. Ezen felül 46% szerint nem következne be effektíve változás, míg 13% szerint egy esetleges kormányváltás csak tovább súlyosbítaná a jelenlegi helyzetet.

A pártpreferenciára vonatkozó kérdésből kiderül, hogyha előző hét vasárnap lettek volna Bundestag-választások, az SPD mindösszesen 14%-t kapott volna – mely a párt eddigi legrosszabb eredménye ebben a törvényhozási időszakban –, míg az Unió-pártok a szavazatok 32%-ra számíthattak volna. A Zöldek, mint az SPD 14%-t érnének el, az FDP épphogy megugraná a bejutási küszöböt (5%), a Baloldal pedig kiesne a Bundestagból (4%). Ezzel szemben az AfD támogatottsága stabilan 22%-on áll hónapok óta.

Az orosz-ukrán háború kapcsán a megkérdezettek 35%-a gondolja úgy, hogy Ukrajna ellentámadásának sikertelensége végett Németországnak még több katonai támogatást kellene nyújtania a védekező ukránoknak. Továbbá a válaszadók 41%-a szerint Ukrajnának fel kellene adnia az Oroszország által megszállt területeket, ha ezzel véget érne a háború, ezzel szemben pedig 48% van azon a véleményen, hogy Ukrajnának folytatnia kell a harcot a megszállt területek felszabadításáért. Ezen felül a válaszadók több mint fele (52%) támogatná Ukrajna EU-ba való felvételét a következő években, míg 41% ellenezné ezt a döntést.

A válságok ellenére a megkérdezettek kétharmada (66%) inkább pozitívan ítéli meg a 2023-as évet, míg 31% szerint meglehetősen rossz év volt az idei. 58% hasonló évre számít 2024-ben is, míg a válaszadók 28%-a inkább optimista, 13%-a pedig inkább pesszimista a jövő év vonatkozásában.

Német nyelvű összefoglalóért kattintson [ide](#) és [ide](#).

6. Az Európai Bizottság jóváhagyta az RWE 2,6 milliárd eurós német állam által nyújtott kompenzációját

Németország 2,6 milliárd eurós állami támogatást fizethet ki az RWE energiavállalatnak a szén használatának leépítése céljából, ugyanis az EU Bizottsága jóváhagyta az észak-rajna-vesztfáliai lignittüzelésű erőművek korai bezárásához fizetendő támogatást. A döntéssel kapcsolatban a Bizottság hangsúlyozta, hogy a támogatás kompenzálja az RWE-t a rajnai régióban lévő lignittüzelésű erőművek korai bezárásáért, valamint kiemelte azt is, hogy ez a fajta anyagi támogatás összeegyeztethető az uniós állami támogatási szabályokkal.

Németország már 2021-ben jelezte a Bizottságnak a kompenzáció kifizetését, amely két szolgáltató esetében összesen 4,35 milliárd euróra rúg. Ebből 2,6 milliárd eurót az RWE rajna-vidéki lignitgyárainak a kompenzációja, valamint 1,75 milliárd eurót a laustizi Leag-gyárak kárpótlása tesz ki. A döntés hátterében az áll, hogy Németországban a széntörvény értelmében 2038-tól már nem termelhetnek áramot szénből. A német kormánypártok (SPD-Zöldek- FDP) továbbá koalíciós megállapodásukban abban állapodtak meg, hogy „ideális esetben” 2038-ról 2030-ra előre hoznák a szénből való energiatermelés kivezetésének időpontját. A kormány képviselői szerint a most

jóváhagyott kompenzációra különösen nagy szükség volt annak érdekében, hogy Németország elérhesse klímacéljait.

Német nyelvű összefoglalóért kattintson [ide](#) és [ide](#).

7. Az MCC és a Magyar-Német Intézet hírei

Cikk- és interjúajánló

Jelentős hatásai lehetnek Lengyelország és az Európai Unió viszonyára annak, hogy a lengyel országgyűlés a Donald Tusk-féle pártszövetségnek szavazott bizalmat, így ők alakíthatnak kormányt – idézi az Index kutatási vezetőnk, Dobrowiecki Pétert.

A teljes írás megtekintéséhez kattintson az [Index honlapjára](#).

Szerdán iktatta be a Donald Tusk vezette új lengyel kormányt Andrzej Duda elnök Varsóban. A mandátumok számát illetően ez egy biztos többséggel rendelkező kormány – nyilatkozta kutatási vezetőnk, Dobrowiecki Péter az Infostart - InfoRádióban.

A teljes interjú meghallgatásához kattintson az [Infostart honlapjára](#).

Dobrowiecki Péter, Intézetünk kutatási vezetője a HírTv Európai Híradó című műsorában beszélt a lengyel kormányalakítás aktuális helyzetéről és lehetőségeiről.

A teljes interjú megtekintéséhez kattintson a [HírTv Youtube-csatornájára](#).

Impresszum: Magyar Német Intézet az Európai Együtműködésért - Mathias Corvinus Collegium

Igazgató: Dr. Bauer Bence LL.M.

Felelős munkatársak: Fonay Tamás Álmos, Dobrowiecki Péter, Hámori Dávid

Székhely: 1113 Budapest, Tas vezér utca 3-7.

Postacím: 1518 Budapest, Pf. 155

Web: www.magyarnemetintezet.hu

E-mail: mni@mcc.hua